

[Justitsministeren.]

gældende undergives frihedsberøvelse her i landet i mere end 24 timer, må der tilvejebringes retskendelse om opretholdelse af anholdelsen eller fængsling. Mange udleveringer til Sverige og Norge vil dog — ligesom nu — kunne gennemføres, uden at det bliver nødvendigt at opretholde anholdelsen ud over 24 timer. Under alle omstændigheder skal den, der ønskes udleveret, imidlertid kunne kræve domstolsprøvelse af betingelserne for udlevering, og politiet skal gøre ham bekendt med denne adgang.

Denne domstolsprøvelse omfatter ikke den tidligere omtalte skønsmæssige afgørelse af, om en udlevering, der opfylder lovens betingelser, bør finde sted. Med hensyn til dette spørgsmål har justitsministeriet efter forslaget den endelige afgørelse.

Hvad angår betingelserne for udlevering, fremgår det af §§ 1-5, at der foreslås en lempelse i forhold til de betingelser, der indeholdes i udleveringstraktaterne og iagtages i praksis. Jeg skal her kun fremhæve følgende tre punkter:

For det første er hjemmelen til udlevering ikke begrænset til bestemte grupper af forbrydelser, men der hjemles en almindelig adgang til udlevering til strafforfølgning for forhold, der efter lovgivningen i det land, hvortil udlevering skal ske, kan medføre frihedsstraf. Det er dog naturligvis forudsat, at der ikke bliver spørgsmål om udlevering i bagatelsager.

For det andet er der foreslået en begrænset adgang til udlevering af danske statsborgere. Med det øgede samkvem mellem landenes befolkninger er det efter min mening nødvendigt at have en sådan bestemmelse for at hindre, at personer, der under ophold i et andet nordisk land begår en grov forbrydelse, kan unddrage sig strafforfølgning ved at vende tilbage til statsborgerlandet, hvor sagen på grund af vanskeligheder med hensyn til bevisførelse ofte vil være uigennemførlig.

Endelig skal jeg for det tredje fremhæve, at der nu hjemles adgang til udlevering for politiske lovovertrædelser, hvilket for Danmarks vedkommende i det væsentlige vil sige de i straffelovens kap. 12 og 13 omhandlede forbrydelser mod statens selvstændighed og sikkerhed og mod statsforfatningen og de øverste statsmyndigheder m. v.

Siden omkring 1830 har det været en fast klausul i de europæiske udleveringstraktater, at politiske lovovertrædelser ikke omfattes af den traktatmæssige forpligtelse til udlevering. Begrundelsen herfor har været dels manglende interesse i at udlevere for sådanne forbrydelser, dels en mistillid med hensyn til den retsforfølgning, den politiske lovovertræder ville blive udsat for efter udleveringen. Hertil kom, at forskellen mellem landenes politiske systemer og ideologier medførte, at hvad der i det ene land blev anset for en politisk forbrydelse, ikke accepteredes som en forbrydelse i det andet land. De nordiske lande bekender sig til samme demokratiske styreform og politiske ideologi, de har fælles interesse i bekæmpelsen af forbrydelser, der angriber dette system, og de har ingen grund til ikke at nære tillid til hinandens strafferetspleje.

På denne baggrund har man fundet det rettest at hjemle en adgang til udlevering for politiske forbrydelser. Bestemmelsen herom må navnlig forekomme ubetænkelig, når den ikke omfatter egne statsborgere, og når spørgsmålet om, hvorvidt en udleveringsbegøring skal imødekommes, beror på en konkret prøvelse af omstændighederne i de sager, der måtte komme til at foreligge.

Idet jeg i øvrigt henviser til de bemærkninger, der ledsager lovforslaget, skal jeg hermed anbefale dette til det høje tings villige behandling.

Formanden: Uden for dagsordenen giver jeg ordet til den højtærede boligminister, for at han kan fremsætte de for hans vedkommende i dag anmeldte lovforslag.

Boligministeren (Bundvad): Herved tillader jeg mig for det høje ting at fremsætte to lovforslag, nemlig *forslag til lov om boligtilsyn* og *forslag til lov om sanering af usunde bydele*.

Lovforslagene er udarbejdet på grundlag af saneringskommissionens betænkning, som blev afgivet i oktober 1957, og følger — når man ser bort fra visse mindre afvigelser samt fra ændringer af redaktionel karakter — de af saneringskommissionen udarbejdede forslag til en revision af loven om boligtilsyn og sanering af usunde bydele af 31. maj 1939.

Inden jeg går over til en omtale af de enkelte lovforslag, vil jeg gerne fremsætte

[Boligministeren.]

nogle bemærkninger, som er fælles for de to forslag

I tiden efter krigen har bestræbelserne på det boligpolitiske område navnlig taget sigte på nybyggeriet, idet samfundet har set det som sin opgave at medvirke til, at den enkelte boligsøgende kan få en efter sine forhold passende bolig. Det er også dette ønske, som er lagt til grund for den nylig vedtagne lov om boligbyggeri, en lov, som fremover skulle sikre gode og sunde boligforhold for befolkningen. Efterkrigslovgivningen har således i særlig grad taget sigte på nybyggeriet.

Man har derimod hidtil i mindre grad taget de problemer op, som knytter sig til den gamle boligbestand. Tidligere har man regnet med, at der her i landet — i byerne og i landdistrikterne tilsammen — fandtes en boligbestand på op mod 150 000 lejligheder, som ikke var tilfredsstillende i sundhedsmæssig og brandmæssig henseende. Saneringskommissionen har underkastet disse tal en nærmere vurdering og er kommet til det resultat, at der i byerne findes ca. 50 000 boliger, som er så utilfredsstillende i sundheds- og brandmæssig henseende, at de for en meget væsentlig dels vedkommende bør nedlægges, medens andre måske kan tillades benyttet endnu et stykke tid, hvis de underkastes passende forbedring. Uden for byerne må man regne med, at der findes en boligbestand på ca. 30 000 boliger, som er så slette, at de enten bør nedlægges eller afgørende forbedres.

Det er et meget alvorligt problem, samfundet her står over for, og det vil ikke kunne løses uden både en økonomisk og organisatorisk indsats såvel fra statens som fra kommunernes side, ligesom det vil være af stor betydning for en heldig løsning, om det lykkes at inddrage de private grundejere i det arbejde, som forestår.

Efter boligtilsynsloven af 1939 er der kun gennemført sanering i begrænset omfang. Adelgade-Borgergade-saneringen i København er den største og mest betydningsfulde med ca. 2 600 lejligheder. Den begyndte i 1941 og står først nu foran sin afslutning. Senere er der kommet enkelte saneringer til på tilsammen små 400 lejligheder. Endelig er der gennem benyttelsesforbud i medfør af bestemmelser i bolig-

tilsynsloven og de stedlige sundhedsvedtægter årlig nedlagt et antal lejligheder.

Selv om det antages, at man på denne måde i en 20 års periode har fjernet omkring 5 000-6 000 usunde, brandfarlige lejligheder, er der langt igen, inden man får saneret byernes og landets dårlige boligbestand. Vi er i disse 20 år ikke kommet ret langt fra udgangspunktet, fordi der stadig kommer lejligheder til, som på grund af alder, udslidthed og vanrøgt ikke kan holde standarden og nu må betegnes som slumboliger. Det er derfor nødvendigt at søge saneringen fremmet i et stærkere tempo end hidtil. Nærmere begrundelse herfor er vist uødvendig.

Lad mig dog som en enkelthed i et dystert billede nævne, at sundhedsstyrelsen over for saneringskommissionen har fremført, at børnesygeligheden påvirkes meget stærkt af dårlige og — hvad der er værd at bemærke — trange boligforhold. Disse børn vil blive handicappet i deres udvikling og som voksne få en dårligere placering i samfundet på grund af deres handicap. Hertil kan føjes, at man ikke behøver ret megen fantasi for at forestille sig, hvilken skade det er for den enkelte og for samfundet, at en stor del unge vokser op i slumomgivelser.

Ved regeringsdannelsen i maj 1957 fremhævedes ønsket om at fremme saneringen. Det er i overensstemmelse hermed, at lovforslag nu fremsættes.

Jeg indrømmer, at saneringsopgaven er stor, men alligevel ikke større, end at den gennem en bevidst indsats fra samfundets side vil kunne løses over en række år.

Forudsætningen for fjernelse af de underlødige boliger er først og fremmest, at man får et tilstrækkeligt stort nybyggeri, og at der bliver mulighed for at stille erstatningsboliger til rådighed. I denne forbindelse vil jeg gerne fremhæve, at man netop i den nylig vedtagne lov om boligbyggeri har taget hensyn til det kommende behov for erstatningsboliger til personer, som må fraflytte saneringsområderne, eller som bor i lejligheder, mod hvis fortsatte brug der kan nedlægges forbud.

I loven om boligbyggeri er der, hvis anden finansiering skulle svigte, hjemmel til at yde statslån til 1 500 boliger årlig til erstatning for usunde boliger, og bolig-

[Boligministeren.]

ministeriet kan som betingelse for ydelse af garanti for lån til boligbyggeri i øvrigt gøre sine bevillinger betinget af, at et passende antal boliger i dette byggeri anvises til folk, som bliver husvilde som følge af sanering, eller fordi der er blevet nedlagt forbud mod brugen af deres bolig.

Hertil kommer, at forudsætningerne for en øget saneringsaktivitet i de seneste år er blevet bedre, fordi presset på efterspørgslen efter nye boliger — i hvert fald i visse områder og byer — ikke er så stærkt som tidligere.

Endelig vil jeg nævne, at de nærmeste år, inden de store årgange melder sig som efterspørgere af bolig, vil være gunstige til fremme af sanering.

I hvilken takt kan man regne med at det vil være muligt at forbedre og afvikle den dårlige boligbestand?

Det vil ikke være realistisk at tro, at denne opgave kan klares på nogle få år. Man må imidlertid kunne få påbegyndt og gennemført en forbedring af de boliger, som har mangler, der kan afhjælpes. Det er i første række et spørgsmål om for alvor at tage denne side af boligtilsynsarbejdet op. Der skal ikke skaffes erstatningsboliger, og bekostningerne er ofte ret begrænsede. Der er i forslaget til boligtilsynslov optaget bestemmelser, som gør det muligt for de lokale tilsyn at sætte mere effektivt ind, end tilfældet er i dag. Det kan ikke være i nogens interesse, at ellers gode ældre huse og lejligheder får lov at forfalde helt til slumstadiet.

Det er endvidere min opfattelse, at man ved en rettidig forberedelse af saneringsplaner og en hensigtsmæssig tilrettelæggelse af boligtilsynsvirksomheden, sideløbende med et passende stort boligbyggeri, må kunne bygge og på anden måde fremskaffe de nødvendige erstatningsboliger til, at der kan udskiftes omkring 3 000 uegnede boliger om året.

* Måske vil nogle mene, at dette mål ikke er sat særlig højt. Lad mig derfor sige, at

skulle der vise sig praktiske muligheder for at sætte tempoet yderligere op, åbner forslaget mulighed for, at dette kan ske. Regeringen er indstillet på at følge udviklingen med opmærksomhed og yde sit bidrag til fremme af den størst mulige sanering.

Jeg skal herefter tillade mig at gøre nogle bemærkninger til de to lovforslag.

Forslaget til lov om boligtilsyn betyder ikke noget brud med 1939-lovens principper, men der tilstræbes en klaring og en mindre udbygning af de gældende bestemmelser om boligtilsynet.

Efter 1939-loven var forholdet det, at man enten kunne afsige benyttelsesforbud med en kort frist på som regel ikke over 6 måneder eller med en lang frist på fra 12 til 25 år. Det har imidlertid vist sig, at der er behov for at kunne fastsætte tidsfrister også inden for intervallet mellem 6 måneder og 12 år. Lovforslaget imødekommer dette og gør det muligt at afsige forbudskendelser på et åremål, som i hvert enkelt tilfælde fastsættes under hensyn til den pågældende boligs beskaffenhed.

Efter 1939-lovens regler kunne en ejer ikke fremsætte forslag til ombygning af en bolig, som blev forbudt med kort frist. Kun hvis forbuddet havde en frist på mindst 12 år, kunne han gøre det. Dette er i lovforslaget ændret således, at der nu — bortset fra 2 undtagelser, nemlig hvor ombygningen og forbedringen vil komme i strid med enten en byplan eller saneringsplan — i alle tilfælde gives ejeren adgang til at fremsætte ombygningsforslag.

Endvidere er det i modsætning til tidligere gjort muligt at godkende et forslag til forbedring af forholdene, selv om manglerne ikke fjernes fuldstændigt, men dog kan medføre, at brugen tillades i et vist åremål. Her stod man tidligere over for et enten-eller.

Endvidere er der foreslået ændringer i 1939-lovens bestemmelser om adgangen til at give påbud om afhjælpning af mangler. 1939-loven er på dette punkt præget af

[Boligministeren.]

nogen uklarhed. I modsætning til bestemmelser i sundhedsvedtægterne er det ikke muligt at gennemtvinge et meddelt påbud ved, at kommunen udfører foranstaltninger på ejerens bekostning. 1939-loven giver alene mulighed for at forbyde brugen af ejendommen, hvis påbuddet ikke efterkommes.

Dette forhold har vist sig at være en svaghed ved loven, idet ejerne i flere tilfælde har undladt at efterkomme et givet påbud, fordi de var interesseret i at få lejligheden forbudt for derefter at udleje den til et mere indbringende formål, som forbuddet ikke kunne ramme. På denne måde mistede samfundet en bolig, som med en forholdsvis beskednen bekostning kunne have været gjort brugelig.

I forslaget er der derfor optaget bestemmelser om, at kommunen inden for en begrænset udgift beregnet på grundlag af ejendommens årsleje mod regres til ejeren selv kan gennemføre foranstaltningerne.

Der foreslås også visse ændringer i boligtilsynets organisation. Det lokale tilsyn henlægges i de større byer og bysamfund til en boligkommission med særlig sagkundskab. Opgaverne kan i de større byer være så mange og ofte så komplicerede, at en særlig boligkommission vil være mest hensigtsmæssig og effektiv.

I de mindre bysamfund skal sundhedskommissionen virke som boligtilsyn, men forslaget er affattet således, at der er mulighed for at finde frem til en hensigtsmæssig form for den lokale administration alt efter bysamfundenes størrelse og behov.

En anden ændring af administrationen er den, at boligtilsynsrådets funktioner begrænses. Hovedvægten i rådets hidtidige arbejde har hvilet på dets virksomhed som ankeinstans for de lokale myndigheder, medens rådets andre funktioner er trådt noget i baggrunden. Det har vist sig, at rådets stilling som domstolslignende organ ikke altid har været helt forenelig med de administrative opgaver, der var pålagt det. Forslaget begrænser derfor rådets virksomhed til overvejende at være ankeinstans.

Da der må regnes med en øget lokal aktivitet i den kommende tid, menes det ikke, at ét boligtilsynsråd kan overkomme opgaven. Der stilles derfor forslag om, at

der oprettes et boligtilsynsråd for hver landsretskreds.

Forslagets bestemmelser, som tager sigte på at modvirke skadelig overbefolkning, afviger fra 1939-lovens regler, navnlig ved at kravet om et bestemt rumindhold pr. beboer er opgivet. I stedet skal der lægges vægt på boligens beliggenhed, lys- og luftforhold, værelsernes antal og husstandens størrelse og sammensætning.

I lovforslagets kapitel VII er optaget nogle enkelte bestemmelser om tilsyn med boliger uden for de bymæssige bebyggelser. For disse områder, der altså ikke falder ind under boligtilsynslovens almindelige bestemmelser, udøves det sundhedsmæssige boligtilsyn på grundlag af sundhedsvedtægterne.

Det er dog ikke alle vedtægter, der har tilstrækkelig effektive bestemmelser, og heller ikke alle kommuner har indført sundhedsvedtægter. Forholdet er dog det, at et flertal af landkommunerne i dag har boligtilsynsregler, som gør det muligt at hindre beboelse af usunde boliger samt modvirke overbefolkning.

Derimod findes der ikke uden for byerne regler, som er tilstrækkelige til, at man kan hindre brugen af boliger, som frembyder særlig fare for mennesker i tilfælde af brand. Da ikke alle landkommuner har indført sundhedsvedtægter, kan man komme ud for, at man ikke i alle landkommuner kan forbyde brugen af usunde boliger.

Det er for mig et spørgsmål, om man ikke allerede nu burde tage skridtet fuldt ud, således at de regler, der gælder for byerne, også kommer til at gælde for landkommunerne.

Jeg skal herefter gå over til en omtale af forslaget til lov om sanering.

Det ny i dette forslag er navnlig følgende:

Der foretages en vis omlægning af administrationen, navnlig med hensyn til godkendelsen af saneringsplaner.

Der tilvejebringes regler, som skal gøre det muligt at anvende mere hensigtsmæssige og billigere saneringsmetoder.

Grundejerne søges inddraget i saneringsarbejdet.

Der optages bestemmelser, der tager sigte på at tilvejebringe erstatningsboliger.

Endelig stilles der forslag om at skabe en nødvendig økonomisk baggrund for den kommende saneringsvirksomhed.

[Boligministeren.]

Lovforslaget opretholder det princip, at planlægningen af saneringer er et kommunalt anliggende. Det er kommunen, der må tage initiativet til planernes udformning og bestemme den takt, i hvilken den ønsker saneringen fremmet.

Da godkendelsen af en saneringsplan er en betingelse for, at kommunen kan ekspropriere og opnå statsstøtte, kan boligministeriet øve indflydelse på planens udformning og tidspunktet for dens iværksættelse.

Godkendelsen af saneringsplaner har i det store og hele hidtil været begrænset til en konstatering af, om det område, som kommunen udlagde til sanering, kunne betegnes som sundheds- og brandfarligt. Det er indlysende, at man må tage sit udgangspunkt i en sådan konstatering, men udformning og gennemførelse af en saneringsplan er andet og mere end konstateringen af, om området er usundt og brandfarligt. Det er tillige et spørgsmål om at finde frem til den mest økonomiske og mest hensigtsmæssige saneringsform — om man skal vælge en total-sanering eller en sanering, hvor nogle af områdets ejendomme bliver stående, eventuelt underkastes ombygning og forbedring. Saneringsplanen må også tilpasses de byplanmæssige forhold. Endelig opstår der spørgsmål om støttens fordeling på de enkelte projekter og den prioritetsstilling, de bør indtage.

Der indgår således mange komponenter i den beslutning, der skal træffes, og det vil være af betydning, at sagerne, forinden planerne godkendes, og inden der træffes beslutning om ydelse af økonomisk støtte, kan få en alsidig sagkyndig behandling.

For at sikre varetagelsen af disse forskellige hensyn foreslås det, at der oprettes et saneringsnævn med to afdelinger — henholdsvis for østre og vestre landsretskreds. Nævnet skal foruden af en formand bestå af vedkommende boligtilsynsråd samt medlemmer med særlig indsigt i kommunale forhold og med økonomisk og byplanmæssig sagkundskab. Det foreslås tillige, at boligministerens godkendelse af saneringsplaner skal have tilslutning fra et af disse nævn.

Det har tidligere været en ret udbredt opfattelse, at saneringen måtte tage sigte på en fuldstændig rydning af saneringsom-

rådets ejendomme. Det kendskab, man har fået til bebyggelsen i vore ældre og dårligere boligområder som følge af de siden krigen navnlig i Københavns kommune foretagne kvalitetsbedømmelser, giver imidlertid grund til at tro, at det skulle være muligt i ikke så få tilfælde at nøjes med mindre indgreb. Det behøver vist ingen nærmere forklaring, at sådanne mere begrænsede saneringer ville medføre betydelige besparelser, hvis de ejendomme, der bevares, svarer til de krav, man må stille af byplanmæssige, konstruktive og brugsmæssige hensyn.

Årsagerne til et kvarters saneringsmodenhed skyldes ikke sjældent en alt for hård udnyttelse af grundene med tæt og høj bebyggelse, snævre gader og gårdspladser. Kvarterets boliger har ikke tilstrækkelig adgang til lys og luft, og der er ophobet alt for mange mennesker inden for et begrænset område. Det er bl. a. sådanne tilstande, som karakteriserer store dele af bebyggelserne på Nørrebro og Vesterbro i København. I sådanne tilfælde kan forbedring af forholdene tilvejebringes ved, at man fjerner bag- og mellembygninger, samtidig med at man forbedrer eller eventuelt ombygger de bygninger i randbebyggelsen, som kan bevares. I en række tilfælde kan en sådan mindre indgribende saneringsform danne overgangen til en senere fuldstændig fornyelse af det pågældende kvarter.

For at kunne realisere den i hvert enkelt tilfælde mest hensigtsmæssige saneringsform og, hvor det er ønskeligt, bevare og eventuelt forbedre nogle af områdets ejendomme er der i forslaget optaget regler, der tager sigte herpå, navnlig således at der kan gives påbud om forbedring eller ombygning af bestående bebyggelse og pålægges ejendomme inden for området servitutter om udlæg af fællesarealer og indretning af fællesanlæg for saneringsområdets bebyggelse.

Jeg vil gerne fremhæve, at de påbud, der her er tale om, har en anden karakter end de påbud, der omhandles i boligtilsynsloven. Påbuddene kan således gå ud på en forbedring af forholdene, der rækker videre end blot til at afværge sundhedsfare og særlig brandfare. Til gengæld skal der ydes en ejer erstatning, hvis disse videregående

[Boligministeren.]

påbud påfører ham tab, og han kan forlange, at kommunen overtager ejendommen mod erstatning, hvis han ikke selv ønsker at udføre påbuddet.

Endelig kan det være, at et saneringsområde har kunstnerisk eller historisk værdifulde bygninger, som det ud fra disse hensyn bør være en samfundsopgave at bevare. Jeg er personlig enig i de betragtninger, der i den senere tid har været fremført til støtte for en mere nænsom sanering, der bevarer vore historisk og kunstnerisk værdifulde ældre by- og gadebilleder.

Der er i lovforslaget optaget bestemmelse om, at der til gennemførelse af sådanne saneringer kan ydes en ekstra økonomisk støtte.

Saneringskommissionen har foreslået, at man for at fremme saneringen inddrager de private grundejere i saneringsarbejdet. Regeringen er enig i dette synspunkt.

En af forudsætningerne for at få ejerne med er, at de bliver holdt skadesløse for direkte saneringstab. Da dette tab alligevel må dækkes af det offentlige — også hvor saneringen gennemføres af en kommune — ser jeg ingen særlig betænkelighed ved, at samfundet dækker tabet i de tilfælde, hvor grundejerne gennemfører saneringen. Tilsvarende betragtninger må efter min opfattelse føre til, at der også bør kunne gives lån til ejerlavssaneringer.

Skal grundejerne inddrages i arbejdet, må det endvidere være en forudsætning, at deres rettigheder og pligter i den enkelte saneringssag fastlægges nøje, forinden der træffes beslutning om, hvem der skal gennemføre planen.

Dette medfører, at man i modsætning til tidligere må opgøre det økonomiske mellemværende, inden saneringen påbegyndes.

De regler, der tager sigte på ejerlavssaneringer, er i øvrigt udformet således, at grundejere inden for saneringsområdet, som ejer over halvdelen af ejendomsværdierne og danner et saneringslav, får ret til at overtage saneringen på de af det offentlige stillede vilkår. Det er gjort til en betingelse, at ejerne selv skal indskyde en tredjedel af deres ejendommens værdi, hvilket begrænser statens udlån, og der kan stilles krav om, at ejerne stiller sikkerhed for, at saneringen gennemføres i overens-

stemmelse med planen og inden for de fastsatte tidsfrister.

I mine indledende bemærkninger har jeg nævnt den betydning, tilvejebringelsen af erstatningsboliger har for saneringen og dens omfang. Betydningen af dette forhold og dets rette løsning er fremhævet i lovforslaget, og det foreslås, at en sanering ikke må påbegyndes, forinden der er tilvejebragt plan for, hvorledes der sikres anden bolig til de personer, der må flytte, fordi deres lejlighed skal saneres.

Det er vist almindelig kendt, at beboerne af de dårligste lejligheder ofte er økonomisk vanskeligt stillet, og for nogles vedkommende må man på forhånd regne med, at de ikke selv vil være i stand til at betale den leje, der kræves for de lejligheder, de må flytte ind i. Det foreslås derfor, at der gives kommunerne adgang til at yde midlertidige huslejetilskud til økonomisk vanskeligt stillede familier i indtil 5 år.

En tilsvarende bestemmelse er optaget i boligtilsynsloven, således at der også kan ydes huslejetilskud til familier, der må flytte på grund af, at deres lejlighed bliver forbudt til beboelse.

Endvidere er der i forslaget regler, der har til formål at tilrettelægge fremskaffelsen af erstatningsboliger i byområder, som omfattes af flere kommuner. Det vil som oftest være den såkaldte centrumskommune, som har det store saneringsbehov, mens nybyggeriet finder sted i omegnskommunerne. Den kommune, som således har de store saneringsopgaver, kan ikke selv bygge erstatningsboliger i tilstrækkeligt omfang.

I sådanne områder er det påkrævet, at erstatningsboligspørgsmålet søges løst for hele området. Der stilles derfor forslag om, at boligministeren efter indstilling af en kommunalbestyrelse og efter forhandling med de øvrige inden for området beliggende kommuner kan bestemme, at der skal oprettes samarbejdsudvalg, som skal medvirke til at tilvejebringe erstatningsboliger inden for området.

Til slut skal jeg nævne nogle af de af forslagens bestemmelser, der vedrører økonomien.

De tilfælde, hvor en sanering kan gennemføres, således at den økonomisk hviler i sig selv eller måske endog giver overskud, er meget få. Det ringe antal selvsaneringer, som

[Boligministeren.]

i tidens løb er foretaget i vore byers centrale dele, ofte af økonomisk stærke foretagender, bekræfter denne påstand.

Det må erkendes, at samfundet ikke får saneret i den udstrækning, der er behov for, medmindre det offentlige påtager sig at dække det økonomiske tab, saneringen medfører. Når man tager i betragtning de alvorlige betænkeligheder, der knytter sig til forekomsten og benyttelsen af slumboliger, kan jeg ikke se rettere, end at der her er tale om løsning af en opgave, som hele samfundet må deltage i og ikke kun den kommune, der har de dårlige boliger.

Det vil være rimeligt, at den pågældende kommune og staten som hidtil deler det tab, saneringen medfører. Det foreslås derfor i § 27, at der i hvert finansår skal kunne ydes indtil 8 mill. kr. i tilskud til dækning af statens part af saneringstab og indtil 18 mill. kr. i lån til saneringens gennemførelse i øvrigt.

Jeg mener, der må lægges vægt på, at den økonomiske støtte til saneringerne bliver kontinuerlig, idet man ellers kan berygte, at kommunerne vil vige tilbage for at påtage sig det meget betydelige og i flere tilfælde ret bekostelige arbejde, der er forbundet med forberedelse og udarbejdelse af saneringsplaner. Det bør være sådan, at de kommuner, der går positivt ind i saneringsarbejdet, med rimelig sikkerhed kan påregne, at gennemførelsen af deres saneringsplaner ikke kommer til at strande på grund af finansieringsvanskeligheder.

Det er både i statens og kommunernes interesse, at saneringstab og udgifterne til saneringen begrænses mest muligt. Jeg vil i denne forbindelse gerne fremhæve, at der i lovforslaget er optaget bestemmelser, som tager sigte på en begrænsning af saneringstab og på, at saneringsplanerne i øvrigt gennemføres på en økonomisk forsvarlig måde. Jeg skal som en enkelthed blot pege på, at den stigning i ejendomsværdierne og grundværdierne i saneringsområdet, der skyldes saneringsplanens godkendelse eller gennemførelse, skal tages til indtægt på saneringsregnskabet.

Idet jeg vedrørende yderligere enkeltheder i lovforslagene skal tillade mig at henviser til forslagernes bemærkninger, skal

jeg anbefale de to lovforslag til tingets velvillige og forhåbentlig hurtige behandling.

Regeringen håber, at det vil være muligt at opnå tilslutning til de tanker, der er nedlagt i lovforslagene. I bestræbelser herfor vil jeg gerne på forhånd give udtryk for vilje til forhandling.

Formanden: Eksemplarer af de nu fremsatte lovforslag vil blive omdelt.

Den første sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående forslag til lov om opførelse af fiskeindustrianlæg m. v. og om bygning af havne i Grønland.

Valgt blev: *Victor Gram, Dupont, Heising, Carl P. Jensen, Lars P. Jensen, Peter Nielsen, Carl Petersen, Lannung, Kristian Kristensen, From, Damsgaard, Erik Eriksen, Helga Pedersen, Elias Lauf, Ninn-Hansen, Reedtz-Thott og Gertie Wandel.*

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring i lov om afgift af forlystelser.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 1759, fremsættelsen i tidenden sp. 2594).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Hans R. Knudsen: Det foreliggende lovforslag har til formål at ændre forholdet i fordelingen af biografafgiften mellem staten og kommunerne. Denne afgift deles ifølge loven om afgift af forlystelser således, at staten får 75 pct. og kommunerne 25 pct. Ved nærværende forslag ændres dette til, at staten får 60 pct. og kommunerne 40 pct., det vil sige, at staten afleverer 15 pct. af sin andel eller godt 5 mill. kr. til kommunerne.

Den højtærede finansminister siger i sin fremsættelse, at man herved tilsigter at give kommunerne delvis erstatning for de indtægter, der bortfalder i anledning af den foreslåede afvikling af erhvervsbeskatningen. Jeg kan på mit partis vegne anbefale